

Forfatter: Blicher, Steen Steensen

Titel: Udrag fra Noveller

Citation: Blicher, Steen Steensen: "Noveller", i Blicher, Steen Steensen: *Noveller*, udg. af Esther Kielberg ; Henrik Ljungberg , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 1991, s. 344. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-blic03val-shoot-idm140515385871984/facsimile.pdf> (tilgået 20. april 2024)

Anvendt udgave: Noveller

- fortælles det, at den halte smedegud Hefæistos får guderne til at le, da han for at forsone Zeus og Hera farer rundt og skænker vin og ved et gæstebud på Olympen. – *suffisant*: selvtilfreds. – *Amphibier*: dyr, der kan leve både i vand og på land.
- 103 *Travestering*: komisk kostume, forklædning. – *Ryes Frække*: frække af uldent stof. – *net minus*: lat. og intet under. – *Pantalons*: lange benklæder. – *formaledidde*: forbandede. – *Seaculum*: lat. århundrede. – *vælløve*: se n.t.s. 22.
- 104 *ond(e) Genius*: ond ånd. – *profitere*: her: nyde. – *Hvad tykkes dig om Sædet?*: fra Oehlenschlägers tragedie *Hakon Jarl* (1806), I, 3. – *Halvtiold formaledidde være den Skæder* (...): jf. J.H. Wessels komiske syngestykke *Kierlighed uden Strømper* (1772), I, 1.
- 105 *Leithe* (...) *Styx*: if. gr. mytologi er L. navnet på glemseleens flod i underverdenen; S. er den flod, over hvilken Charon færger de døde til dødsriget. – *melligjæk*: se n.t.s. 29. – *Digteren*: citatet er fra B.S. Ingemanns drama *Loverrideren* (1816), sidste scene.
- 106 *Sundbye*: Nørresundby. – *Die hübschen Mädchen* (...): ty. «De kønne piger forbliver fjerne – o, ungdoms drøm, o, gyldne stjerne.» Fra F. Försters (1791-1868) digt *Lauf der Welt*.
- 107 *Statskalenderen*: *Kongelig Dansk Hof- og Stats-Calender* (siden 1801). – *Aus den Augen* (...): ty. ude af øje, ude af sind. – *resigneret*: taget sin afsked. – *es waren schöne Zeiten, Carlos!*: fra Goethes sørgespil *Clavigo* (1774), I, 1 (ikke ordret).
- 108 *fransk paa Forbenene*: om korthåede heste, der må sælle det ene ben foran det andet for at nå græsset. – *oksen*: parrelysten (om køer). – *Pillik*: krikke. – *ringe*: sætte ring i næsen (på husdyr). – *plåt*: komplet. – *crenonartarisk*: egl. rensende; afkolende.
- 109 *rustfæredede*: landiggjorte, bondske. – *tempora mutantur et nos mutamur in illis*: lat. ordspr.; tillægges den ty.-rom. kejser Lothar I (840-875).

Hosekrammeren

Trykt første gang i No IX, 1829. Optrykt i *SN I* og *GnN V*. Om tekstvarianter: se *SSk XIV*, 229f.

- 110 *Hosekrammeren*: En h. var en mellemhandler, der opkøbte strømper og andre udl varer fra de spredte producenter og videresolgte dem til grossererne i de store byer, især Kbh. og Hamburg. – *Den største Sog* (...): formentlig efter en folkevisse. I *Danske Viser 1530-1630* v. H. Grøner Nielsen (1912ff., optr. af DSL 1978-1979) ses en afvigende form: *Inngen større plage y all verdens monne vere endd att skillis fra sinn hiertihens kier* (nr. 232). – *Althei*: meget stor hede; her hedeområdet SV for Viborg. – *Tamerlan*: el. Timur Lenk; mongolsk hærfører fra 14. årh. – *lysterer*: er på lystvandring. – *Künningen*: horisonten. – (*Menneske*)*vaaning*: bolig. – *Colo-*

- næanlægget*: o. Frederiks ved Viborg, hvor skartoffeltyskerne (se n.t.s. 50) holdt til.
- 111 *Såven*: bordet. – *Hedebønden*: Høsekrammeren delte sæd og skik med de øvrige bønder, men tilhørte en højere, mere velhavende klasse. – *de skotske Lairder*: godsejere.
- 112 *Travesering*: forklædning. – *gjorde advoit*: stillede sig på bagbenene. – *kaldte Hunden af*: GnN: > *kaldte af Hunden*. – *svitterligt*: ubevidst. – *Een af de Kumpenor, der rende omkring* (...): Esben er kun bissekrammer, ikke høsekrammer. *Kumpen*: kumpan, fyr. – *Dos*: dusin. – *Tværsæk*: vadsæk med åbning på tværs; kan bæres over skulderen. – *Bøel*: husmandssted. – *Daler*: se n.t.s. 9.
- 113 *åriver*: udvikler sig. – *(blaa)blommet*: se n.t.s. 44. – *åmbriske*: her vel: jyske (ikke hinnerlandske).
- 114 *Mens Græsset groer* (...): ordsprog hos Peder Laale (DO, 3252); her om løfter, der først kan opfyldes om lang tid. Formentlig dannet af Turnicius' ty. ordsprog fra 1514: *Wenn das Gras wächst, so ist das Pferd oft tot*. – *but*: mut. – *maae*: kan. – *Materie*: se n.t.s. 78.
- 115 *firer af*: gør indrømmelser. – *Epicetis* (ca. 50–ca. 130): gr. filosof, en af stoicismens grundlæggere; skelnede mellem det, der beror på viljen, og det, der ikke er i menneskets magt (jf. *Epicetets Haandbog*. Overs. af E. Boye (1781), s. 3ff). Ved at udvikle viljen skulle man nærme sig en etisk fuldkommenhed i uafhængighed af den ydre verdens skiftende vilkår. – *subanariske*: sunder månens, jordiske. – *Hymen* (...) *Phao*: if. gr. mytologi er H. ægteskabets gud og P. rigdommens. – *Roman*: rørende, romantisk skæbne. – *sad varmere*: var velstående. – *gode Sedler*: hundredalersedler (jf. fodnote til 1833-udg.).
- 116 *anticipiere*: se n.t.s. 96.
- 117 *Macbeths Dolke*: allusion til Shakespeares drama *Macbeth* (ca. 1605), II, 1. – *Mikkeldag*: 29. sept.; fest for ærkeenglen Mikael.
- 118 *fare med*: være beskæftiget med. – *binde*: strikke. – *det har intet Skrid*: det er ikke skred i det.
- 119 *der er lyst tre Gange*: Lysning foregik i kirken tre søndage i træk, hvorefter ingen kunne modsætte sig ægteskabet. – *tog Uldnøglet fra* (...) *Skulder*: Når man strikkede, var garnnøglet som regel af hensyn til bevægelsesfriheden fastgjort til en *Hægte* (krog) på klæderne. – *for det meste*: næsten.
- 120 *Udkjel*: uret. – *Oversluen*: den fine stue eller storstuen.
- 121 *Ætmaad*: døgn. – *Da hun vaagnede* (...) *tilbage*: udeladt i GnN.
- 122 *studsig*: studs, krakalsk.

Præsten i Vejlbjbye

Trykt første gang i No X, 1829. Optrykt i SN II og GnN II. Om varianter: se SS& XIV, 232.